

Sluipwespen, gekweekt uit de dennen- lotrups (*Evetria buoliana* Schiff.); *Perilampus batavus* n. sp.

door

C. A. L. SMITS VAN BURGST (Ginneken).

In aansluiting aan mijne mededeeling in de Entomologische Berichten van 1 Mei 1918, No. 101, onder bovenstaand opschrift, doe ik hier eenige bijzonderheden volgen, aangaande de in Nederland uit *Evetria buoliana* SCHIFF. gekweekte sluipwespen.

Het genus **PIMPLA**.

Van de in bovengenoemd stuk vermelde *Pimpla*-species is *Pimpla buolianae* HTG. voor den systematicus wel de meest interessante soort. Deze werd op het Instituut voor Phytopathologie slechts in een enkel vrouwelijk exemplaar gekweekt en wel uit Epe (Geld.) afkomstig materiaal. Zij lijkt mij overal — ook in 't buitenland — zeldzaam te zijn.

Pimpla ruficollis GRV. wordt door SCHMIEDEKNECHT in zijn „Opuscula Ichneumonologica” eene zeldzame soort genoemd, waarvan het ♂ nog onbekend is. In Nederland is zij op verschillende plaatsen in beide seksen aangetroffen; onder materiaal uit Beekbergen afkomstig was zij zelfs in betrekkelijk groot aantal vertegenwoordigd. Hier te lande werd *Pimpla ruficollis* GRV. gekweekt uit *Evetria buoliana*, *turionana*, en *resinella*, elders ook uit *Evetria posticana* ZETT. en *pinivorana* ZELL.; voorts worden als haar gastheeren vermeld: *Steganoptycha rufimetrana* H. S., *Acalla ferrugana* TR., alsook *Cynips*- en *Andricus*-gallen bewonende insecten.

SCHMIEDEKNECHT kweekte 3 ♀♀ uit eikengallen, uit Triest afkomstig. *Pimpla ruficollis* is dus vrij polyphaag. Het volkomen insect kan men van April tot November aantreffen.

Pimpla examinador F. en *alternans* F., eveneens twee polyphage soorten, zijn in Nederland slechts op enkele plaatsen uit *Evetria buoliana* gekweekt, hoewel beide tot de gewone, overal voorkomende vormen behooren.

Pimpla turionellae L., *P. brevicornis* GRV., *P. inquisitor* SC. en *P. sagax* HTG. zijn vier soorten, die, hoewel ze ook in Nederland voorkomen, alleen in het buitenland als parasieten van *buoliana* bekend staan. Zij bewonen ook de beide andere *Evetria*'s en bovendien nog andere *Microlepidoptera*.

Het genus **GLYPTA**.

In de collectie van het Rijk bevinden zich verscheidene exemplaren van de soort *Glypta resinana* HTG., waarvan 1 ♂ uit *E. buoliana*, 1 ♀ uit *E. turionana* en de overige uit *E. resinella* gekweekt zijn.

Het genus **LISSONOTA**.

Van de uit *Retinia buoliana* gekweekte soorten van dit genus: *Lissonota folii* THS., *L. buolianae* HTG. en *L. humerella* THS. zal na een voortgezet onderzoek wellicht blijken, dat beide eerstgenoemde, als ook *L. transversa* BRIDGM. slechts ééne soort vormen, terwijl de naam *L. buolianae* HTG. uit prioriteitsbeginsel de voorkeur verdient. De beide andere zouden dan als eene variëteit van *buolianae* met rood gekleurde heupen beschouwd kunnen worden. Tot nu toe slechts plaatselijk en in weinige exemplaren aangetroffen.

Vermoedelijk is gebrek aan geschikte tusschenwaarden oorzaak der schaarschte van bijna alle voornoemde *Pimplinen* in onze dennenbosschen.

EULIMNERIA CRASSIFEMUR THS. en **OMORGUS RAMIDULUS** BRISCHKE.

Beide soorten behooren tot de *Campoplegini*, eene groep uit de *Ophioninae*. Aan de indentiteit van *Eulimneria crassifemur* THS. met de door BOUCHÉ uit *Evetria buoliana* gekweekte *Campoplex lineolatus* BÉ valt wel niet te twijfelen; de overlans uitgeholde metathorax met den normaal gevormden postpetiolus, als ook de kleur der achterschenen en — tarsen zijn kenmerkend voor het genus en voor de soort. Minder

eenvoudig echter is het *Campoplex albidus* GRV. uit RATZEBURG'S werk „Die Ichneumoniden der Forstinsekten” op het spoor te komen. Te oordeelen naar de beschrijving, die genoemde auteur van de species geeft, zal hij daarmee vermoedelijk eene *Omorgus*-soort op 't oog hebben gehad. Alle uit *Evetria buoliana* gekweekte en door mij onderzochte dieren, welke tot dit genus behooren — meer dan twee duizend exemplaren — heb ik gemeend onder *Omorgus ramidulus* BRISCHKE te moeten rangschikken en dit, niettegenstaande verreweg de meeste dier voorwerpen in 't bezit zijn van eene donker gekleurde plica ventralis. De duidelijk gebroken nervus discocubitalis bij allen, de steeds aanwezige, soms opvallend lange ramellus, alsook de donker geteekende basis der geelachtig rood gekleurde achterdijen en de donker gekleurde toppen der overigens eenkleurig roodachtig-bruine achterschenen, zijn alle kenmerken, die mij daartoe deden besluiten. Onder de in mijne collectie aanwezige vertegenwoordigers van het genus *Omorgus* vertoonen slechts voornoemde exemplaren deze voor*ramidulus* karakteristieke kenteekenen. Zoowel *Eulimneria crassifemur* THS. als *Omorgus ramidulus* BRISCHKE onderscheiden zich bovendien op 't eerste gezicht van alle andere mij onder de oogen gekomen soorten dezer beide genera, door veel forskeren lichaamsbouw; voornamelijk springt dit bij *Eulimneria crassifemur* in 't oog. Beide species zijn algemeen verbreid. Eerstgenoemde is echter tot nu toe gebleken, als parasiet van *buoliana*, van beiden de belangrijkste te zijn.

CREMASTUS CONFLUENS GRV. en
PRISTOMERUS VULNERATOR PANZ.

zijn eveneens zeer verbreide parasieten van *E. buoliana*. RATZEBURG noemt voor Deutschland de aan *Cremastus confluentis* GRV. zeer nauw verwante *Cremastus interruptor* GRV. als parasiet van *buoliana*. Het is niet onmogelijk, dat hier eene vergissing in 't spel is en dat beide species identiek zijn.

ORGILUS OBSCURATOR NEES.,

eene *Braconide*, is mede een hoofdparasiet van *E. buoliana*, die in de meeste dennenbosschen, waar het woondier leeft, wordt aangetroffen. Volgens MARSHALL heeft deze sluipwespsoort nog

een tiental andere gastheeren onder de *Microlepidoptera*, waaronder ook *E. resinana* L. genoemd wordt.

PERILAMPUS BATAVUS n. sp.

Eene nieuwe soort, waarvan een vijftal exemplaren te Wageningen uit *Evectria buoliana* gekweekt, onderscheidt zich in de eerste plaats door haar kleur, die gitzwart is, met uitzondering van de uiterste toppen der schenen en van de tarsen, welke geelachtig bruin getint zijn. *Perilampus violaceus* DALM., de meest bekende van de in Europa voorkomende soorten van dit genus, waarvan in de collectie van het Rijk eenige exemplaren aanwezig zijn, heeft door zijne schitterende metaalkleuren een meer glanzig voorkomen dan *batavus*. Bovendien onderscheidt zich *batavus* van *violaceus* door eene over 't algemeen minder ruwe sculptuur van den thorax, voornamelijk door eene zeer regelmatige bestippeling van het mesonotum. Ook bij *P. batavus* is de kop van voren gezien glad en glanzig en is de kiel, die van de netoogen naar de ocellen loopt, duidelijk aanwezig. Aangaande het aderstelsel der voorvleugels is een verschil tusschen beide te constateeren; bij *batavus* is namelijk de postmarginaalader korter dan de marginaalader, terwijl dit bij *violaceus* juist omgekeerd is. Andere onderscheidingskenmerken dan voornoemde zijn mij bij de meest nauwkeurige vergelijking der beide soorten en der tabellen niet opgevallen. Lichaamslengte ongeveer 3 mM.

Smits Van Burgst, C. A. L. 1919. "Sluipwespen, gekweekt uit de dennenlotrups (Evetria buoliana Schiff.); Perilampus batavus n. sp." *Tijdschrift voor entomologie* 61, 143–146.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40963>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/33034>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.